

«Παρεμβαίνοντες...»

Ἡ ἀξιακὴ σχέσηὴ μὲ τὴ γλῶσσα μας (α')

...Ἄν ἔχεις τὸ προνόμιο νὰ ἔχεις μιὰ καλλιεργημένη γλῶσσα, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς Ἕλληνες, τότε ἡ σχέσηὸς σου μὲ τὴν ἱστορία τῆς γλώσσας σου, τὴν παράδοση, τὴν ὑφή καὶ τὴν λειτουργία της εἶναι πάντοτε ζητούμενο.

Τὴ γλῶσσα τοῦ Ἐδῶσαν Ἑλληνιστῆ

Ἐὰν ἡ σχέσηὸς σου εἶναι οὐσιαστική, τότε μπορεῖς νὰ ἔχεις μιὰ ποιότητα γλώσσας, πού θὰ καλύπτει τὶς ἀνάγκες σου σὲ ἀπαιτητικὸ μάλιστα ἐπίπεδο.

Ἄρα ἡ ποιότητα μπορεῖ νὰ ὑπάρχει καὶ ὅταν οἱ ἐκφραστικὲς ἀνάγκες εἶναι συγκριτικὰ περιορισμένες, φτάνει ἡ σχέσηὸς σου πρὸς τὸ κεφάλαιο πού ἔχεις ὡς γλῶσσα καὶ ἡ στάση σου πρὸς αὐτὴν νὰ ἐξασφαλίζει αὐτὴν τὴν ποιότητα.

Δηλαδή ἔχεις μιὰ ἀξιακὴ σχέσηὴ μὲ τὴν γλῶσσα σου; Ἡ τὴν βλέπεις σὰν ἀπλὸ ἐργαλεῖο, σὰν «σφυράκι»; Ἄν τὴν βλέπεις ὡς ἀξία, τότε τὴν βλέπεις μαζὶ ὡς πολιτισμὸ, ταυτότητα, παράδοση, οὐσία.

Ἐὰν ἔχεις μιὰ ἀξιακὴ ἀντίληψη τῆς γλώσσας, τότε προσέχεις τὸν λόγο σου, πῶς θὰ μιλήσεις, πῶς θὰ γράψεις, πῶς θὰ ἔχεις ἓνα ὅσο γίνεται καλύτερο κείμενο.

Ἐὰν ἀπλῶς θεωρεῖς ὅτι «μπορῶ νὰ χρησιμοποιοῦμαι ὅτιδήποτε, ἀρκεῖ νὰ ἐπικοινωνήσω, νὰ πῶ κάτι», τότε αὐτομάτως πέφτει ἡ ποιότητα τοῦ λόγου σου.

Ὅπως ἐπίσης πέφτει ἡ ποιότητα, ἂν ἀπαρνηθεῖς τὴν γλωσσικὴ σου κληρονομιά καὶ θεωρήσεις ὅτι δὲν ἔχεις κάποια ιδιαίτερη σχέση μὲ αὐτὴν ἢ ὅταν ἀποστασιοποιεῖσαι γιὰ λόγους ἰδεολογικοῦς.

Κάποτε ὑπῆρξε μιὰ τάση νὰ ἀποστασιοποιηθοῦμε ἀπὸ τὴν λόγια παράδοση. Ἐτσι, ἀρχίσαμε καὶ μεταφράζαμε ὅτιδήποτε γιὰ νὰ τὸ κάνομε σωστὴ δημοτικὴ!

Τέτοιες τάσεις τεχνητῆς ἀποστασιοποίησης μποροῦν νὰ φέρουν ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα, νὰ καταλήξουν σὲ ἀποξένωση ἀπὸ τὸ πραγματικὸ εὖρος τῆς γλώσσας σου, πράγμα πού συνέβη σ' ἓναν βαθμὸ καὶ μὲ τὴν δική μας...

(ἔπεται συνέχεια)

(Βλ. Γ. Μπαμπινιώτης, Οἱ πικρὲς ἀλήθειες τῆς γλώσσας μου, ἐκδ. «Μεταίχμιος», Ἀθήνα 2016)

Ὁ Ἐραμιστῆς

† ὁ Μητροπολίτης Κυπριανὸς

21.1.2018 ἐκ. ἡμ.,

† Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολοητοῦ